

De hemel op aarde (Onze Vader 3)

Matteüs 6:10

Ds. Ilonka Terlouw | Adventstijd | December 2018

1. Face-timen

Het voelt toch altijd weer een beetje *dubbel*: FaceTimen met thuis.

Maandag en woensdag ben ik over het algemeen tot ver in de avond aan het werk hier in Tollebeek. Rond etenstijd bellen de kinderen dan nog weleens met FaceTime (beeldbellen, videobellen), omdat ze mama graag willen zien. Na een dag zonder de kinderen, smelt mijn hart altijd weer als ik die koppies van Alec of Roos in beeld zie. 'He mama' – zegt Alec dan. 'He mama', volgt Roos, met een iets hoger stemmetje. Ik neem de woordjes met een vertederd moederhart in ontvangst en adem een keer diep tevreden en gelukkig in en uit.

Dát was het dan al weer. Dat waren de *drie* happy family face-time seconden. Voor héél even bracht FaceTime hen héél dichtbij.

Onvermijdelijk dient zich daarna de realiteit aan dat zij in Blaricum zijn en ik in Tollebeek zit. ‘Mama, waar ben je?’ ‘Mama ik mis je’. Ik kan ze geen knuffel geven, niet in bed stoppen, en op het moment dat ik via de video al zie aankomen dat één van beide z’n beker drinken om gaat gooien in een poging om de telefoon van de ander terug te pakken, kan ik ook niet ingrijpen. Terwijl mijn man druk doende is om de omgegoide beker met drinken op te ruimen, realiseer ik me dat ik naar een beeldscherm zit te staren waarop enkel een wit plafond te zien is. Dan voel ik de afstand tussen hen en mij per seconde groeien. Omdat ik niet veel andere mogelijkheden heb, hang ik dan maar op, waarna het dan toch wel weer érg stil is in m’n werkkamer-tje in Tollebeek. Dan mis ik ze pas echt.

Het voelt altijd weer *dubbel*: FaceTimen met thuis. Enerzijds brengt het ons heel dicht bij elkaar en is het heerlijk elkaar even te kunnen zien, maar tegelijkertijd blijft de afstand tussen thuis en Tollebeek gewoon 67 kilometer.

2. Een dubbel begin: ‘Onze Vader die in de hemelen zijn’

Dubbel, zó voelt ook dat gebed waar Jezus ons toe nodigt. ‘Onze Vader, die in de hemelen zijn.’ Die openingszin van het Onze Vader roept bij mij datzelfde dubbele gevoel op van FaceTime: God is zo dichtbij en zo veraf tegelijkertijd.

Vader, zo beginnen we ons gebed. *Vader*. En even, even voelt God héél nabij. Die grote God, die hemel en aarde schiep, die met Israël meetrok door de woestijn, voor hen streed, die wonderen doet die de natuurwetten tarten, die mogen we noemen: *Vader*. *Onze Vader*. *Mijn Vader* ook. Geen God die een vreemde voor me is, of waar ik me voor hoef te verschuilen. Geen God die onverschillig zijn eigen gang gaat en mij slechts een onbelangrijk randverschijnsel van Zijn schepping vindt. Maar een God

voor wie elke naam ertoe doe. Een God die mensen dichtbij laat komen; die ons – *die jou* – in Christus een plekje geeft in zijn gezin vol mensenkinderen; een gezin waar Hij zelf met toewijding voor zorgt, als Vader.

‘Onze Vader...’ *Even* brengen die openingswoorden ons als gemeente heel dicht bij elkaar én heel dicht bij God.

Onvermijdelijk dient zich echter *binnen drie seconden, ja binnen drie woorden* de realiteit aan dat onze Vader de God is ‘die in de hemelen is’. Hij is in de hemel, ik ben hier op aarde. ‘Onze Vader *die in de hemelen zijt.*’

Natuurlijk, het past ons om die woorden ‘in de hemelen’ uit te spreken. Het zijn woorden die Gods verhevenheid tot uitdrukking brengen. Daarom wordt er ook over ‘de hemelen’ in het meervoud, gesproken. Dat geeft iets aan van Gods grootheid en majesteit. Zoals een tekst elders in de Bijbel het uitdrukt: ‘Zelfs de hoogste hemel kan u nog niet bevatten.’ Zó groot is God.

De toevoeging van deze woorden ‘in de hemelen’ voorkomt ook dat we al te snel het begrip ‘vader’ invullen met onze eigen ideeën. Het is degene die in de hemelen troont die zich opwerpt als onze Vader. Hij definieert waar ‘vader’-zijn in waarheid om draait.

Hoe terecht deze toevoeging ook is, ik kan niet altijd aan het gevoel ontkomen, dat God daar is, en ik hier. Het gebed begint zó warm: ‘Onze Vader’, maar na het ‘amen’ blijf ik toch zitten met het gevoel dat God daar in de hemelen is. Dan is het me iets te stil hier om me heen en blijf ik achter met dat *dubbele* gevoel: God is zo dichtbij en zo veraf tegelijkertijd.

3. 'In de hemelen'

Toch heeft dat dubbele gevoel het niet helemáál bij het rechte eind. De afstand tot de hemel is niet zo groot als je misschien op het eerste gezicht denkt en als je gevoel je wil doen geloven.

Onze Vader '*die in de hemelen is*' is daar immers niet alleen. Christus, onze Heer, is daar óók. Hij is daar om voor ons te bidden. Wanneer je bidt tot je Vader die in de hemel is, mag je je diep getroost weten dat Christus daar ook is en voor je aan het bidden is, én voor je blijft bidden nadat jij 'amen' hebt gezegd. Als jij een afstand tot God in de hemel ervaart, mag je weten dat Jezus Christus voor je pleit en jouw naam continu aan God onze Vader in de hemel verbindt. Hij is de afstand tussen hemel en aarde continu voor ons aan het overbruggen. En er is geen rode stopknop waarmee dat gebed van Jezus kan worden uitgedrukt of weggedrukt.

De afstand tot God die in de hemel is, is daarom niet zo groot als je misschien zelf ervaart. God is daar. Christus, onze Heer, onze voorbidder, die hemel en aarde met elkaar verbindt, is daar.

En in Christus onze Heer zijn *wij* daar ook! In Efeziërs 2 lezen we dat God "ons samen met Christus uit de dood heeft opgewekt en ons een plaats gegeven heeft in de hemelsferen, in Christus Jezus." God heeft ons een plaats gegeven in de hemelsferen! Door onze innige en onlosmakelijke verbondenheid met Christus onze Heer, zijn wij daar waar Christus is. En dat is niet de enige Bijbeltekst die er zo over spreekt: Kolossenzen 3 zegt dat Christus aan de rechterhand van God zit en ons leven mét Christus verborgen is in God. Filippenzen 3 zegt dat wij burgers zijn van een rijk in de hemelen, vanwaar wij Christus verwachten. Het zijn allemaal teksten die ons erop wijzen dat *wie wij zijn*, bepaald wordt door onze hemelse positie. De hemel is bepalend voor onze identiteit. Wij zijn hemelse mensen, die leven op aarde.

Het mag duidelijk zijn dat er ook dan sprake blijft van een dubbelheid: al zijn we met ons hoofd in de wolken, we staan met onze benen hier op aarde. Maar de afstand tot de hemel is niet zo groot als je misschien op het eerste gezicht dacht. We zijn *in Christus* en verkeren daardoor dag aan dag heel dicht bij God, onze Vader, in de hemel.

Onze vader, die in de hemelen zijt...

God is daar. Christus is daar. In Hem zijn ook wij daar.

4. Om de hemel op aarde bidden

Wat zou jij bidden na zo'n opening? Onze Vader, die in de hemelen zijt...

[Ja, uw naam worde geheiligd misschien, omdat dat je zo geleerd is. Maar welk gebed roept deze openingszin bij je op? Onze Vader, die in de hemelen zijt...]

Valt er nog wel wat te bidden?

Past het niet om nu enkel te danken?

Of God te prijzen om wie hij is?

Vroeger dacht ik dat het Onze Vader zo in elkaar zat. Ik weet niet wat jullie gedachten zijn bij die eerste gebeden van het Onze Vader? Ik zag het gebed 'uw naam worde geheiligd' in ieder geval als een soort van lofprijzing. Ik dacht dat 'uw naam worde geheiligd' zo iets betekende als: 'Uw naam wordt nu door ons geheiligd en geprezen'. Ik zag het als een soort ouderwetse formulering, die in feite neerkwam op: 'Heer, ik prijs uw grote naam.'

Maar dat staat er eenvoudigweg niet. Het is geen lofprijzing aan God, het is geen dank aan God, niet van mij, niet van ons. Het is een gebed gericht *tót* God, waarin we Hem iets vragen, *drie* dingen vragen wel te verstaan: ervoor te zorgen dat zijn naam geheiligd wordt, zijn Koninkrijk te laten komen, en zijn wil doorgang te laten vinden, *op aarde zoals in de hemel!*

Daar komt die hemel weer ter sprake, net als in de openingszin van dit gebed! Er wordt in het 'Onze Vader' een vergelijking gemaakt tussen de situatie in de hemel en op aarde. We bidden dat de hemelse werkelijkheid overal op aarde bepalend zal zijn.

In de hemel is Gods aanwezigheid bepalend; Christus zit aan Zijn rechterhand en heerst, wij worden er door God met allerhande geestelijke zegeningen overladen. In de praktijk, in ons dagelijks leven, is er van dat alles soms maar weinig merkbaar. Onze menselijke en aardse realiteit staat vaak haaks op dat wat we in geloof ontvangen, belijden en ervaren. Die knagende en regelmatig terugkerende onrust bijvoorbeeld, dat God soms zo ver weg lijkt! Dat kan ons boos maken, dat kan ons bitter maken, *óf het kan ons tot bidders maken*: Hemelse vader, laat Uw Naam, Uw Koninkrijk, Uw Wil toch ook op deze aarde in alle volheid werkelijkheid worden.

Opmerkelijk trouwens, als je erover nadenkt: Veel christenen hopen en bidden hun leven lang, dat ze ooit in de hemel mogen komen. Maar Jezus leert ons juist te bidden dat de hemel naar de aarde komt. Johannes zag dat al voor zich: een nieuw Jeruzalem dat vanuit de hemel neerdaalt op de aarde. Daar bidden we om: om een open hemel.

5. Voorbede doen voor omstreden zaken

Voor *wie* bidden we dat dan? Niet speciaal voor onszelf in ieder geval. Van 'ons' is in deze eerste drie gebeden nog geen sprake. Dat volgt daarna pas. Nee, dit is het gebed van de gemeente voor deze hele wereld. Wij hebben Gods Naam, Gods Koninkrijk, Gods wil leren liefhebben en nu bidden we week in week uit om *dát* heil voor deze aarde.

Je zou kunnen zeggen, dat in deze eerste drie gebeden de liefde voor God en de liefde voor onze naaste samenkomen. Hoewel dat misschien mooi en aansprekend klinkt, is het tegelijk goed om je te realiseren dat het omstreden zaken zijn waar je

om bidt. Het is goed om je te realiseren dat je om iets bidt voor mensen en voor een wereld die daar helemaal niet op zitten te wachten.

Heeft u de berichten in de kranten afgelopen week gevolgd? In het ND stonden in ieder geval meerdere berichten over het *nieuwste CBS-rapport over religie*. Uit dat onderzoek blijkt, dat voor het eerst minder dan de helft van alle Nederlanders zich tot een religieuze groepering rekent. De afname van religieuze betrokkenheid is al decennialang gaande, maar voor het eerst is die gedaald tot onder de 50%. Een aantal theologen mocht reageren op het nieuwsbericht. Ze deden dat met de grootste nuchterheid. Zoals één van hen het uitdrukte: “Eigenlijk dacht ik dat we al lang onder de 50% zaten.”

50% van de Nederlanders associeert zichzelf niet meer met religie, geloof en spiritualiteit. Onder de jongeren is dat zelfs al 70%! Als je nu eens in het licht van zo’n rapport bedenkt waar wij week in week uit om bidden.

Gods Naam

We bidden dat Gods naam bij een ieder in aanzien zal staan, terwijl 50% van de Nederlanders niks meer heeft met Gods Naam, Gods Koninkrijk of Gods wil. Om Gods naam wordt maar al te vaak gelachen en gegniffeld; Gods naam wordt vervloekt, misbruikt, gebruikt als zondebok voor alles wat er met deze wereld mis is. Gods naam is door de meeste mensen eenvoudigweg allang vergeten.

Er zijn tal van namen te noemen die er wel toe op deze aarde. In de huidige politiek duiken namen als Trump, Kim-Jong Un, Putin al snel op. Uit de geschiedenis zijn er mannen en vrouwen van naam te noemen. We loven jaarlijks de nobelprijs voor de vrede uit aan namen van betekenis. Maar de naam van God zit daar nooit tussen. God heeft in deze wereld niet zoveel meer in de melk te brokkelen. Hij draagt een naam die er, nu officieel, voor zeker 50% van de Nederlanders niet meer toe doet.

Als de mensen in Nederland wisten wat we week in week uit bidden voor hen bidden, dan zouden ze niet alleen gniffelen om de naam van God, maar evenzo om ons gebed.

Koninkrijk van God

Met het bidden om de komst van het Koninkrijk van God op deze aarde is al niet veel beter gesteld. Nu ken ik geen enkel mens die niet voor wereldvrede is. Als je luistert naar toespraken in de VN, dan is 'vrede' (samen met 'gelijkheid') het meest gehoorde stopwoordje. Allemaal willen we vrede! Nou, dan moet men het toch ook mooi vinden dat wij bidden om dat Koninkrijk van God, want vrede is toch wel het hart van dat Koninkrijk.

Maar in mijn ervaring wil iedereen dat Koninkrijk van God alleen dan zónder God en zekers zónder zijn wil. 'Ik bepaal toch zeker zelf wel wat ik doe en wil?' is het adagium van onze tijd. 'Laat iedereen lekker zijn eigen ding doen.' Het voor velen ongewenste neveneffect van de komst van *Gods* Koninkrijk is dat het einde betekent van hun eigen Koninkrijkjes.

Wat dat betreft is bidden om het Koninkrijk van God best controversieel te noemen. Zoiets als de Russen die de Amerikaanse verkiezingen manipuleerden – zo beïnvloedden wij met ons gebed wekelijks de toekomst van talloze heerschappijen en koninkrijken. Nu zullen de meeste mensen in Nederland net zo weinig waarde toekennen aan dat gebed als aan de Naam van God; maar in landen als India of Noord-Korea gaat men daar anders mee om. Daar voelt het zittende regime weldegelijk de dreiging die er uitgaat van christenen die bidden. Christenen worden daar vervolgd, juist vanwege dát gebed, 'Uw Koninkrijk kome' dat menselijke machtsstructuren ondermijnt.

7. Zit jij erop te wachten?

Uw Naam

Uw Koninkrijk

Uw Wil, op aarde zoals in de hemel.

De wereld zit er niet op te wachten. En wij? – En jij?

Zit jij erop te wachten? Op Gods Naam, Gods Koninkrijk en Gods Wil?

Welke namen spelen er eigenlijk een bepalende rol in jouw leven?

Wie of wat heeft het in jouw leven voor het zeggen?

Zijn er moment dat je jouw wil misschien moet laten varen om ruimte te geven aan wat God wil?

8. Zitten wij er in Tollebeek op te wachten?

En ja, dan dient zich ook de vraag aan:

Zitten wij, de gemeente van Tollebeek, er wel op te wachten?

Op Gods Naam, Gods Koninkrijk en Gods Wil?

Welke namen staan er bij ons in de kerk centraal? En: Zijn die ondergeschikt aan de Naam van God, aan de Naam van Hem die liefdevol, genadig, geduldig, trouw, waarachtig is? Zijn we druk met 'ons kerkje'; bouwen we met 'onze commissies' allemaal aan 'onze eigen koninkrijkje' of zetten we ons gezamenlijk in voor Gods Koninkrijk?

Als ik de Bergrede goed lees, dan vraagt Gods Koninkrijk van ons als gemeente:

- Dat iedereen in onze gemeente zich nederig opstelt;
- Dat wij als gemeente alle ruimte bieden aan hen die treuren en ons ervoor inzetten hen te troosten;
- Dat zachtmoedigheid de toon zet bij iedereen die een taak vervult in de gemeente;
- Dat we ons best nog wel iets drukker mogen maken om onrecht, armoede, alleenstaanden, zieken;

- Dat wij barmhartig zijn in onze omgang met elkaar;
- Dat we Gods Naam hoog zullen houden door zelf in alles zuiver en eerlijk te blijven;
- Dat we bij meningsverschillen ons aan elkaar blijven committeren en aan herstel van onze relaties blijven werken;
- Dat als we ons onbegrepen en onrechtvaardig behandeld voelen, we bereid zijn de minste te zijn.

Wie dát lijstje voor ogen heeft, die leert wel bidden.

Van God moeten we het hebben.

Dan zal je wel anders bidden dan voorheen. Met meer klem en intensiteit, met meer verlangen ook, maar tegelijk ook met heel veel zekerheid: 'Want van u is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Amen.'